

Oginškių rūmai Vilniuje (pastato fasadas iš Arklių gatvės pusės)

OGINSKIŲ RŪMAI

ARKLIŲ G. 5, VILNIUS

Oginškių rūmai Vilniuje, kur jau daugelį metų veikia Jaunimo ir „Lėlės“ teatrai bei keletas kitų įstaigų, rašytiniuose šaltiniuose pradedami minimi XV a. pabaigoje. Dabar tai didžiulis pastatų kompleksas, išsidėstęs pačiame Vilniaus senamiestyje, Arklių ir Rūdninkų gatvių kvartale.

XVI–XVII a. prie Rūdninkų gatvės stovėję, didikams Astikams, Chodkevičiams, Oginskiams, Valavičiams priklausę namai užėmė didelį plotą. Yra pagrindo manyti, kad Igno ir Elenos Oginskių rūmus 270-ojoje posesijoje, tarp Arklių ir Rūdninkų gatvių, buvo pavesta pastatyti Rūdninkų gatvėje XVIII a. viduryje gyvenusiam architektui Tomui Ruseliui, kuris magistrato pavedimu jau buvo modernizavęs Vilniaus rotušės fasadą ir atlikęs nemažai kitų svarbių darbų¹. Iki 1677 m. rūmai priklausė Kušelinskui, vėliau – Vitebsko pakamorei Simonui Karoliui Oginskiui (mirė 1699 m.). Jis buvo išsilavinęs, jau-

¹ Antanas Rimvydas Čaplinskas. *Vilniaus gatvių istorija. Valdovų kelias. Pirma knyga. Rūdninkų gatvė.* - Vilnius, 2001, p. 69–70. (Rengiant spaudai knygos skyrių „Oginškių rūmai“, daugiausia naudotasi faktais, skelbiamais A. R. Čaplinsko publikacijoje – p. 68, 70, 116, 151–154, 158–165).

nystėje globojo stačiatikius, priklausė Šv. Dvasios brolijai (Vilnius), 1672 m. buvo jos seniūnas. Apie 1680 m. Simonas Karolis perėjo į katalikybę. Jis fundavo Vilniaus basųjų karmelitų vienuolyno ir buvusios Šv. Teresės bažnytelės Žvejų priemiestyje statybą. Šioje Šv. Teresės bažnytelėje 1699 m. buvo palaidoti jo palaikai.

R. Čaplinskas rašo, kad „S. K. Oginskis buvo vedęs tris kartus. Paliko dvi dukras ir penkis sūnus. Išvykęs studijuoti į Olandiją, 1644 m. vedė Franekerio miesto burmistro dukterį Tycją Stockmans, su kuria, sugrįžęs į tėvynę, išsiskyrė. Rūmus Arklių gatvėje paveldėjo trečioji jo žmona Teresė Vainaitė-Oginskienė, karaliaus Poniatovskio teta. Prieš 1703 m. iš T. Oginskienės rūmus nusipirko Teresė Vyhovska, kuri tais pačiais metais juos už 900 talerių pardavė Martynui Mykolui Oginskiui ir jo žmonai Teresei Bžostovskaitei-Oginskieni. [...] Naujasis rūmų savininkas Martynas Mykolas Oginskis (1672–1750), Vitebsko vaivada, penktasis S. K. Oginskio sūnus, pasižymėjo karuose su turkais ir kazokais. Jis garsėjo dar ir tuo, kad ne tik gyvenė ilgiausiai iš savo brolių, bet ir labiausiai įsitvirtino valstybės visuomeniniame gyvenime. Prancūzijos ambasadorius Monti 1773 m. jį pavadino vienu iš įtakingiausių žmonių ir viena trijų protingiausių galvų Lietuvoje. Savo politinės įtakos epogėjyje jis priklausė opozicijai, nukreiptai prieš karalių Augustą II². Laikui einat M. M. Oginskis iš aktyvios politikos pasitraukė ir daugiausia laiko praleisdavo savo dvaruose. Jų jis turėjo Marcijanove, prie Vitebsko, Zalesėje, Maladečinoje, Izabeline, Vilniaus vaivadijos valdose. Vilniuje jis supirkinėjo namus, buvusius greta jo rūmų Arklių–Rūdninkų gatvių rajone. Tai rodo, kad jis planavo savo valdas šioje Vilniaus miesto dalyje plėsti.

M. M. Oginskis buvo vedęs kelis kartus ir turėjo nemažai vaikų. Daugiausia jų buvo iš santuokos su Terese Bžostovskaite (mirė 1721 m.) ir Terese Tyzenhauzaite (mirė 1729 m.).

1750 m., prieš mirtį, M. M. Oginskis testamentu rūmus paliko savo trimis sūnams iš pirmosios santuokos su Terese Bžostovskaite. Rūmai Arklių gatvėje atiteko Lietuvos maršalkai, Vilniaus kaštelionui Ignui Oginskiui (1698–1775), mūrinis Pavlovičiaus namas Rūdninkų gatvėje – Kazimierui Oginskiui (mirė 1769 m.), šalia jo esantis Zelonackienės namas – Trakų vaivada Tadui Pranciškui Oginskiui (1712–1783). Kazimieras Oginskis palikimo keliu gautą namą pavadino Pavlovičiaus mūrnamiu. Jį sunaikino 1748 m. gaisras. Vietoje jo

²*Ten pat*, p. 158.

likusį tuščią sklypą 1751 m. K. Oginskis perleido savo broliui Ignui Oginskiui bei jo žmonai Elenai. 1758 m. E. ir I. Oginskių žinioje atsidūrė ir Taduį Oginskiui atitekęs Zalonackienės namas. Vėliau E. ir I. Oginskiai įsigijo tuščią Bucevičienės sklypą rūmų pašonėje, keletą kitų namų ir pradėjo statyti naujus rūmus. Jie sujungė supirktus namus ir 1768–1771 m. pastatė mažąjį korpusą Rūdninkų gatvėje, taip pat 1767 m. nutiesė naują gatvę, kuri XVIII a. vadinta Oginskių vardu (dabar tai Etmonų gatvė).

Ignas Oginskis (1698–1775) buvo vyriausias Martyno Mykolo Oginskio sūnus. 1744 m. jis tapo LDK rūmų maršalka, vėliau, 1750 m., – LDK didžiuoju maršalka, 1768 m. – Vilniaus vaivada. A. R. Čaplinskis rašo, kad kilti karjeros laiptais jam padėjo sėkmingos vedybos. „1739 m. jis tapo savo dėdės Kazimiero Dominyko Oginskio dukters Elenos Oginskytės vyru. Amžininkai ją vertino kaip inteligentišką asmenybę. Ji laisvai kalbėjo keliomis kalbomis, buvo laikoma gražia ir stipria moterimi – „didelės jėgos, galinčią pasagas laužyti“. Dar 1726–1727 m., lydėdama tevą į Kurliandiją, Elena Oginskytė susipažino su Kurliandijos princese Ana Joanovna. Ši draugystė nenutrūko ir pastarajai 1730 m. tapus Rusijos valdove. Elena Oginskienė buvo apiberta dovanomis ir malonėmis, tačiau nepaisant viešai rodomų draugiškumo ženklų, diplomatinių kelionių į Peterburgą metu politinių tikslų, palankių Respublikai, Oginskiams pasiekti nepavyko.

Neaišku kokių būdu, tačiau XVIII a. viduryje, dar I. Oginskiui esant gyvam, rūmai priklausė jo žmonai E. Oginskienei. Šie Oginskiai vaikų neturėjo. Jiems mirus, turtai atiteko giminaičiams. 1755 m. E. Oginskienė savo rūmus Rūdninkų gatvėje padovanojo vyro broliui, Trakų vaivadaui Taduį Pranciškui Oginskiui (1712–1783), paskutiniam iš Martyno Mykolo sūnų. Tadas Pranciškus buvo nors ir ne itin ryški asmenybė, tačiau ambicingas politikas. Tiesa, jo ambicijos buvo gana vienkryptės.

Norėdamas būti Seimo maršalka (jis nesutiko dirbti ne mažiau įtakingame Tribunole), Tadas Pranciškus siekė tokių valstybinių pareigų, kurios jam galėjo suteikti senatoriaus titulą, troško puoštis medaliais. Daugelį savo tikslų jis pasiekė: įėjo į Lietuvos Išdo komisijos sudėtį, buvo Seimo narys. Seime jis dirbo labai kryptingai. Bene svarbiausias jo rūpestis buvo pasiekti, kad Seimas nepatvirtintų naujų mokesčių. Domėjosi politine literatūra, rašė dienoraštį, surinko turtingą biblioteką. Vilniuje lankėsi retai. Daugiausia gyveno Maladečinoje (Ašme-

nos pavietas), kur perstatė ir išpuošė senuosius Zbaraskių rūmus. Buvo vedęs du kartus. 1737 m. jo žmona tapo Izabelė Radvilaitė. Jai 1761 m. mirus, po trejų metų vedė Jadvygą Zaluskytę-Tiškevičienę. Iš pirmos santuokos turėjo du sūnus: Andrių Ignotą Joachimą Juozafatą (dažniausiai vadinamas vienu vardu – Andrius) ir Pranciškų Ksaverą. Mirė Tadas Pranciškus Oginskis 1783 m., eidamas 72-uosius metus. Oginskių rūmus Vilniuje, Senamiesčio 54-ame kvartale, tarp Arklių ir Rūdninkų gatvių, paveldėjo Pranciškus Ksaveras Oginskis. Neturėdamas palikuonių jis savo turtus užrašė broliui Andriui Oginskiui (1740–1787).

Andrius Ignas Oginskis, kaip ir kiti jo pirmtakai, nuo ankstyvos jaunystės įsijungė į aktyvų politinį gyvenimą. Būdamas šešiolikos metų jis tapo Ašmenos seniūnu. Dvidešimties metų vykdė Lietuvos tribunolo maršalkos pareigas. 1769 m. karalius jam pavadė nepaprastą misiją į Peterburgą, kur jis turėjo pateikti nusiskundimus Nikolajumi Repninu ir jo vykdoma prievarta bei reikalauti evakuoti iš Lenkijos Rusijos kariuomenę. Baro konfederatai šią Andriaus Oginskio misiją palaikė išdavyste ir sunaikino jo valdas. Pasiuntinybė savo tikslų nepasiekė. A. Oginskiui net nepavyko pasiekti Rusijos, nes Rusijos valdovė įspėjo, kad pasiuntinių nepriims. Nesėkminga buvo ir kita jo misija į Vieną – 1772 m. Abiejų Tautų Respublikos likimas jau buvo nuspręstas ir jokios, net itakingiausių didikų pasiuntinybės tam nebeturėjo įtakos.

1773 m. A. Oginskis tapo Lietuvos didžiuoju raštininku, 1783 m. – Trakų vaivada. Buvo vedęs Pauliną Šembek – Celestino Lubensko ir Jono Prospero Potockio – našlę. Ji A. Oginskiui pagimdė dukrą Juzefą ir sūnų Mykolą Kleopą, vėliau tapusį jo turtų paveldėtoju³.

Apie Oginskių rūmų statybą Vilniuje šiek tiek žinių pateikta 1790 m. Vilniaus miesto namų sąrašė.

1808 m. Vilniaus miesto plane matyti, kad tuo laiku Oginskių rūmų korpusai supo didelį stačiakampio formos kiemą tarp Arklių ir Rūdninkų gatvių.

1835 m. M. Balinskis, rašydamas apie žymiausias Vilniaus pastatus, mini ir Oginskių rūmus bei nurodo, kad jie yra vieni didžiausių Vilniuje, tačiau apleisti ir neužbaigti. Po 1831 m. sukilimo Oginskių rūmai imperatoriaus įsaku buvo sekvestruoti. 1833–1859 m. jie priklausė jauniausiam Mykolo Kleopo Oginskio sūnui Irenėjui Kleopui Oginskiui (1808–1863). Jaunystėje jis ilgą laiką buvo praleidęs už-

³ *Ten pat*, p. 160–161.

sienyje, iki 1830 m. dirbo Rusijos ambasadoje Vienoje. Tėvui mirus, grįžo į Lietuvą, perėmė jo valdas, apsigyveno Rietave ir ėmėsi šio miestelio pertvarkymo. Čia jis pasistatė naujus reprezentacinius rūmus, 1835 m. panaikino baudžiavą, iš pagrindų pertvarkė miestelį, įsteigė agronomijos mokyklą, kur buvo dėstoma lietuvių kalba, įkūrė ligoninę, kurioje buvo atskiras gimdymo skyrius ir vaikų darželis, įsteigė pradinę mokyklą, muzikos ir giedojimo mokyklas. Daugiausia laiko praleisdavo Rietave. Vilniuje, Šv. Jonų bažnyčioje, jis iš savo lėšų atnaujino senelio brolio Pranciškaus Ksavero (1742–1814) funduotą Dievo Kūno (Oginskių) koplyčią.

I. K. Oginskis buvo vedęs du kartus – dvi Lenkijos kariuomenės generolo Juozapo Kalinausko dukras: Juzefiną (1816–1844) ir Olgą (mirė 1899 m.). Su Olga jis buvo susilaukęs dviejų vaikų – Bogdano (1848–1909) ir Mykolo (1849–1902); jie – paskutiniai šios Oginskių šakos palikuonys.

Apie 1859 m. Oginskių rūmai Vilniuje atiteko Plungės kunigaikščiui Mykolui Oginskiui (kompozitoriaus ir politikos veikėjo Mykolo Kleopo Oginskio provaikaičiui), kuris Vilniuje pasirodydavo retokai (jis su žmona Marija Skuževska nuolat gyveno Plungėje).

XIX a. II p., po 1863 m. sukilimo, Oginskių rūmai (Vilnius) atiteko valstybei. Po to šių rūmų dalyje, buvusioje prie Arklių gatvės, veikė Vilniaus bajorų klubas.

Mykolas ir Marija Oginskiai vaikų neturėjo. Vyriui mirus, Marija Oginskienė įsivaikino savo giminaitį Karolį Jonušą Skuževskį (1897–1977). Jis tuo metu buvo vienintelis M. ir M. Oginskių turtų paveldėtojas. Tačiau ir K. J. Skuževskis vaikų neturėjo, todėl jam mirus, paveldėtojų neliko.

Prieš I-ąją pasaulinį karą Vilniuje kai kuriose Oginskių rūmų patalpose veikė aukso ir sidabro gaminių, tabako, avalynės, cukraus paroduotuvės. Vėliau, karui pasibaigus, čia duris atvėrė žydų gimnazija, žydų teatras, 1941 m. atkeltas „Vaidilos“ teatras. Vienas rūmų blokas buvo pertvarkytas į gyvenamąsias patalpas. II-ojo pasaulinio karo metais dalyje rūmų naciai buvo įkūrę žydų tarybą Judenratą. Po II-ojo pasaulinio karo rūmuose veikė Karininkų namų klubas, gyveno žmonės, reprezentacinėse patalpose būdavo rengiami šokių vakarai.

1975 m. didžiajame rūmų korpuse pagal architektų Birutės Čibiraitės, Antano Kunigėlio, Vitalijos Steponienės rūmų rekonstrukcijos projektą įsikūrė „Lėlės“ teatras (1975 m.), 1982 m. – Jaunimo teatras. Pietinis kiemo korpusas pagal architektės Zitės Vanagaitės projektą pritaikytas Lietuvos dailės muziejaus Prano Gudyno restauravimo centro reikmėms.

Sluški rūmai. 2007 m.

SLUŠKŲ RŪMAI

KOSCIUŠKOS G. 10, VILNIUS

Rūmai Antakalnio rajone, prie Neries, pastatyti pakeitus Neries upės kranto liniją ir specialiai jiems supylus aikštę. Žemė į būsimųjų rūmų teritoriją buvo vežama nuo kalvos, skyrusios miesto centrą nuo Antakalnio. Anot istorikų Vytauto Levandausko ir Antano Tylos, tai brandžiojo baroko laikotarpio originalaus tūrio ir plano pastatas.

Iš pietų ir rytų pusės (nuo Kosciuškos gatvės) pagrindinius rūmus užstoja triaukščiai mūriniai XIX a. pastatai. Pagrindinis rūmų fasadas atsuktas į šiaurės rytų pusę.

Rūmai keturių aukštų, simetriško, beveik kvadratinio (48x39 m) plano, su kampiniais stačiakampiais penkiaaukščiais paviljonais.

XVI a. netoli dabartinių Sluškių rūmų stovėjo didikų Kiškių, vėliau – Pacų rūmai. Prieš pradėdant statyti Sluškių rūmus, ankstesnieji pastatai buvo nugriauti.

Sluškių rūmų teritorija suformuota XVII a. II p. Tvirtovės pobūdį turinčius rūmus 1690–1694 m. sau pradėjo statyti Polocko vaivada Domininkas Sluška. Vidaus dekoru darbai užsitęsė iki 1700 m. Pagrindinius rūmus supo gražus itališko tipo, geometrinio plano parkas su kana-

Sluškų rūmų pastato fragmentai. 2007 m.

lais, tvenkiniais, fontanais ir egzotiška augalija. Dabartiniu metu istorinio želdyno vietoje išlikęs tik bendro naudojimo želdynas – Sluškų skveras.

Manoma, kad D. Sluškos rūmų apdailą atliko dailininkas Mikelis Arkangelas Palonis ir skulptorius Pjetras Pertis. Prabangios vidaus patalpos buvo išpuoštos itališku marmuru, sienų tapyba ir lipdiniais. Literatūriniuose šaltiniuose yra duomenų, kad viena rūmų salė yra turėjusi stiklines lubas, o virš jų buvęs įrengtas akvariumas, kuriame plaukiojusios įvairios žuvys ir net nardžiusios undinės. Paviljonų patalpos buvo gyvenamos, o pagrindinio korpuso – reprezentacinės.

Šiuose rūmuose įsikurdavo į Vilnių svečiuotis atvykstantys Lenkijos karaliai. Čia 1705 m. buvo apsistojęs ir Rusijos caras Petras I. Šio įvykio istorija tokia: pagal 1701 m. Biržų sutartį, sudarytą su Lenkijos karaliumi ir Lietuvos didžiuoju kunigaikščiu Augustu II, 1705 m. Petras I su 50 tūkst. karių patraukė į Lietuvą padėti Augustui II kariauti su Švedija. Liepos mėnesį Polocko keliu rusų kariuomenė įžygiavo į Vilnių. Burmistruui pasiūlius, caras Petras I iš pradžių apsigyveno valdiškuose namuose prie miesto rotušės, o 1705 m. liepos 15 – rugpjūčio 1 dienomis gyveno Sluškų rūmuose. Iš viso tada caras Vilniuje išbuvo 6 savaites. Po D. Sluškos mirties rūmai 1713 m. atiteko jo kreditoriams.

1727 m. rūmus įsigijo, po to juos suremontavo LDK kaštelionas Kristupas Puzinas. 1745 m. rūmai atiteko Potockiams. 1756 m. ap-

leistus rūmus įsigijo vienuoliai pijorai. Pastatus jie suremontavo ir čia įsteigė kolegiją. 1766 m. rūmus nusipirko Vilniaus vaivada, vėliau LDK didysis etmonas Mykolas Kazimieras Oginskius (1728–1800). Po jo mirties rūmai atiteko Mykolui Kleopui Oginskiui (1765–1833), kompozitoriui, buvusiam LDK išdininkui, kuris per 1794 m. sukilimą buvo Lietuvos tautinės aukščiausiosios tarybos narys, vadovavo Ukmergės, Švenčionių, Breslaujos apskričių sukilėliams. Sukilimo metu Slušų rūmuose veikė sukilėlių štabas, rūmų teritorijoje buvo įrengta sviedinių liejykla.

1803 m. Slušų rūmai atiteko Vilniaus miesto magistrato tarėjui Domininkui Zaikovskiui. Pastatai buvo suremontuoti, juose įrengta alaus darykla ir lentpjūvė. 1830–1831 m. rūmų ansamblis perduotas carinei valdžiai. 1833 m. pagal architekto Stauberto (?) projektą pastatai rekonstruoti. Tuo metu iš dalies buvo pakeistas pagrindinių rūmų planas ir tūris: erdvios patalpos suskaidytos, kai kur sunaikintas interjero dekoras, triaukštis pastatas perstatytas į keturaukštį, kampiniai paviljonai – į penkiaaukščius ir pritaikyti kariniams tikslams; čia veikė kareivinės, buvo įrengti amunicijos sandėliai. XIX a. vid. rūmuose veikė kalėjimas. II-ojo pasaulinio karo metais šiame kalėjime buvę vokiečių karo belaisviai, perkėlus juos per Nerį, statė Vilniaus „Žalgirio“ stadioną. 1957–1959 m. pagal architekto Vladimiro Oleinichenkos projektą rūmai rekonstruoti: nugriautos kalėjimo kamerų pertvaros, pakeistos perdangos, padidinti langai.

Vėliau rūmuose veikė Vilniaus 25-oji vidurinė profesinė technikos mokykla. Po to patalpos buvo perduotos dabartinei Lietuvos muzikos ir teatro akademijai. Jai šie rūmai priklauso ir dabar.

Lietuvos atgimimo metais parengtas Slušų rūmų ansamblio restauracijos projektas, kurį įgyvendinant siekiama išsaugoti išlikusius vertingus autentiškus elementus ir, atkuriant prarastas dalis, suformuoti vieningą elementų ir formų visumą, atspindinčią sunykusios vertybės požymius, pritaikyti pastatą šių dienų poreikiams. Įgyvendindami projektą, Paminklų restauravimo instituto specialistai atrado ne tik gausius buvusių rezidencinių rūmų piešinius, lipdinius bei freskas, bet ir išlikusią erdvinę planinę pastatų struktūrą.

Vienas iš Vilniaus Antakalnio rajono kvartalų, buvusių prie Antakalnio gatvės, pereinančios į Nemenčinės plentą, šalia Šveicarijos ir Guraičių, dar ir XX a. I p. Oginskių smėlyne vadintas. Jis pažymėtas J. Puišės bei A. Jakšto sudarytame 1940 m. Vilniaus miesto plane. Oginskių smėlynei priklausė Žirgo, Bendroji, Medžiotojų, Vidžių, Oginskių, Gražinės, Lentupio, Tverečiaus, Apso, Priekampio gatvės.

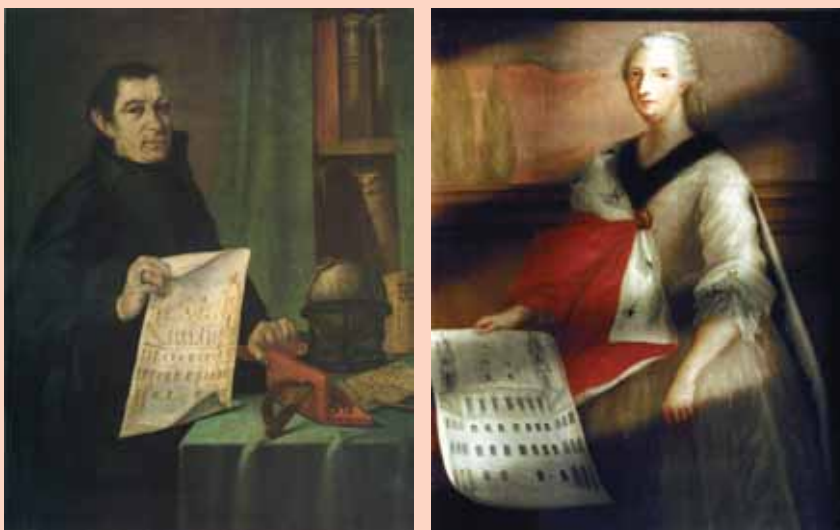

Iš kairės: Vilniaus universiteto observatorijos kiemelis ir Vilniaus universiteto centrinis pastatas (įėjimas į Universiteto rektoratą, biblioteką)

VILNIAUS UNIVERSITETO OBSERVATORIJA UNIVERSITETO G. 3, VILNIUS

Senoji astronomijos observatorija su klasicistiniu priestatu – vienas išpūdingiausių Vilniaus universiteto komplekso pastatų. Observatorijos įkūrėjas ir pirmasis architektas buvo matematikas ir astronomas Tomas Žebrauskas (1714–1758). Gerai susipažinęs su Prahos ir Vienos observatorijomis, T. Žebrauskas 1752 m. parengė Vilniaus universiteto observatorijos projektą. Jis pavaizduotas XVIII a. II p. dailininko Igno Egenfelderio tapytuose profesoriaus T. Žebrausko ir observatorijos fundatorės Elžbietos Oginskytės-Puzinienės (1700–1768) portretuose.

Martyno Odlianickio Počobuto (1728–1810) nuomone, jo mokytojo T. Žebrausko suprojektuotas statinys prilygo garsiajai Grinvičo observatorijai. Po T. Žebrausko mirties Universiteto observatorijos įrengimu toliau rūpinosi jo pasekėjas astronomas Jokūbas Nacijonavičius (1725–1796). 1764 m. vadovavimą observatorijos statybai perėmė iš studijų Italijoje ir Prancūzijoje sugrįžęs M. Počobutas. 1766 m. pirmasis observatorijos statybų etapas buvo užbaigtas; tais metais fundatorė E. Oginskytė-Puzinienė Universitetui padovanojo dar ir naujų astronominių įrengimų.

Architekto Tomo Žebrausko ir Elžbietos Oginskytės-Puzinienės portretai. Abiejų kūrinių autorius – XVIII a. II p. dailininkas Ignas Egenfelderis

1767 m. Vilniaus observatorijai buvo suteiktas karališkosios observatorijos vardas. Pietinį Universiteto kiemo sparną A. Oginskis 1724 m. užrašė jėzuitams. Vėliau jis kaip palikimas atiteko Universitetui.

T. Žebrauskas barokinį stilių suteikė ir Baltajai salei, esančiai observatorijos kiemo šiaurinio sparno ketvirtame aukšte. Baltoji salė – sudėtinė senosios Universiteto observatorijos dalis, todėl jos atsiradimo ir autorystės klausimas neatskiriamas nuo observatorijos įsteigimo.

Baltosios salės interjerą 1770–1773 m. savo kūryba papildė italų kilmės architektas Karlas Spampanis (apie 1740–1783). Vakariniėje sienoje jis sukūrė išpūdingą portalą su dviem dorėninio orderio piliastrais. Frizo metapose pavaizdavo keturis zodiako ženklus: Aviną, Vėžį, Svarstyklės ir Ožiaragį, o timpano viduryje – gipsinį medalioną su karaliaus Stanislovo Augusto Poniatovskio (1732–1798) portretu. Virš frontono yra deivės Dianos alegorinė figūra, laikanti Elžbietos Oginskytės-Puzinienės portretą, ir Uranija su žvaigždžių vainiku rankoje. Abiejose portalo pusėse anksčiau stovėjo iki šių dienų neišlikusios dvi Nikės figūros¹.

Šis portalas reikšmingas kaip pirmasis Vilniaus ankstyvojo klasicizmo pavyzdys, kuriame suderintas iš baroko paveldėtas puošnių detalių bei simbolių gausumas ir naujajį klasicizmo stilių lemianti archi-

¹ Audronė Mačiulytė-Kasperavičienė. *Vilniaus universiteto rūmai*. - Vilnius, 1979.